

SPIS TREŚCI

Słowo od Autora	7
Słowo od Recenzentów	11
1. Wprowadzenie	19
2. Perspektywa historyczna	23
2.1. Wprowadzenie	24
2.2. Historia badań nad fibromialgią w Polsce	26
3. Epidemiologia	31
3.1. Częstość występowania fibromialgii w różnych populacjach	32
3.2. Fibromialgia w populacji chorych reumatologicznych	36
3.3. Fibromialgia w populacji chorych na inne choroby przewlekłe	38
3.4. Czynniki ryzyka	38
3.5. Koszty ekonomiczne i społeczne	39
4. Etiopatogeneza	43
4.1. Podstawy patofizjologii bólu	44
4.2. Czynniki genetyczne	47
4.3. Zaburzenia hormonalne	49
4.4. Rola układu nerwowego	51
4.5. Rola infekcji i mikrobiomu jelitowego	55
4.6. Rola układu immunologicznego	57
4.7. Rola stresu i innych czynników psychicznych	58
4.8. Zmiany w mięśniach	59
4.9. Rola zaburzeń snu	60

5. Obraz kliniczny	65
5.1. Wprowadzenie	66
5.2. Objawy główne.	67
5.2.1. Ból.	67
5.2.2. Zaburzenia snu.	71
5.2.3. Uczucie zmęczenia	73
5.2.4. Zaburzenia poznawcze.	74
5.2.5. Zaburzenia lękowe i depresyjne.	75
5.3. Objawy współistniejące	79
5.3.1. Dolegliwości ze strony przewodu pokarmowego	79
5.3.2. Objawy ze strony układu nerwowego	80
5.3.3. Objawy ze strony układu moczowo-płciowego	81
5.3.4. Zaburzenia czynności stawu skroniowo-żuchwowego.	82
5.3.5. Przewlekły niespecyficzny ból grzbietu	83
5.3.6. Inne.	83
6. Diagnostyka	89
6.1. Wprowadzenie	90
6.2. Badania przesiewowe w diagnostyce fibromialgii	90
6.3. Badanie kliniczne chorego	93
6.4. Badania laboratoryjne i obrazowe	96
6.5. Diagnostyka różnicowa.	98
7. Rozpoznanie	111
7.1. Wprowadzenie	112
7.2. Kryteria ACR 1990.	113
7.3. Kryteria ACR 2010 oraz zmodyfikowane 2016.	114
7.4. Kryteria AAPT 2018	116
7.5. Porównanie kryteriów klasyfikacyjnych i diagnostycznych FM	118
7.6. Koncepcja „fibromialgiczności”	120
7.7. Podział fibromialgii	120
8. Leczenie	127
8.1. Wprowadzenie	128
8.2. Wytyczne towarzystw naukowych dotyczące postępowania w fibromialgii.	130

8.2.1. Zmodyfikowane wytyczne EULAR	131
8.2.2. Wytyczne innych towarzystw naukowych	131
8.3. Leczenie nefarmakologiczne.....	135
8.3.1. Aktywność fizyczna	136
8.3.2. Fizjoterapia.....	136
8.3.3. Psychoterapia i terapie umysł-ciało.....	138
8.3.4. Inne terapie nefarmakologiczne	140
8.4. Leczenie farmakologiczne	142
8.4.1. Leki przeciwd depresyjne	144
8.4.2. Leki przeciwdrgawkowe	148
8.4.3. Leki przeciwbólowe	148
8.4.4. Inne leki.....	149
8.5. Terapia multimodalna	153
8.6. Terapie eksperymentalne.....	154
8.6.1. Nieinwazyjna stymulacja mózgu	155
8.6.2. Terapia tlenem hiperbarycznym.....	156
8.6.3. Leczenie farmakologiczne.....	156
8.7. Praktyczne aspekty leczenia chorych na fibromialgię	157
8.8. Organizacja opieki dla chorych na fibromialgię.....	159
9. Rokowanie	167
10. Fibromialgia młodzieńcza	171
11. Podsumowanie	181
Wykaz skrótów	187
Indeks rzeczowy	189